

ĐỀ THI CHÍNH THỨC VÀO 10

MÔN: NGŨ VĂN – BẮC NINH NĂM 2025

BIÊN SOẠN: BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM

I. PHẦN ĐỌC HIỂU (4,0 điểm)

Đọc đoạn trích sau:

Mẹ yêu con như dòng sông biết hát
Cho những ngôi sao biết soi mặt đất cười
Một tiếng gà sang canh mẹ lo con thức giấc
Một buổi xa nhà mẹ nhớ con khôn nguôi

Mẹ thương con như đường kim mũi chỉ
Theo bàn tay mẹ nối ấm lành
Còn một kẻ thù chân con chưa thể nghĩ
Bởi mẹ đêm dài chưa trọn giấc năm canh

Nếu lòng con là một khoảng trời xanh
Thì ngôi sao sáng nhất là tình yêu của mẹ
Ngôi sao sáng giữa đêm dài lặng lẽ
Như nỗi nhớ thương mẹ gửi về con

Từ buổi đi xa nay con hiểu ra rồi
Qua giá buốt mới thấy mùa xuân đẹp
Qua nhỏ nhắn của một lòng nôi hẹp
Mẹ đã cho con thành người lính dạn dày

(Trích Nghĩ về mẹ, Lâm Thị Mỹ Dạ, in trong Trăm năm còn gió heo may, NXB Hội nhà văn, 2024, tr.34)

Thực hiện các yêu cầu:

Câu 1. Xác định thể thơ của văn bản.

Câu 2. Chỉ ra những hình ảnh thiên nhiên có trong đoạn thơ:

Mẹ yêu con như dòng sông biết hát
Cho những ngôi sao biết soi mặt đất cười
Một tiếng gà sang canh mẹ lo con thức giấc
Một buổi xa nhà mẹ nhớ con khôn nguôi

Câu 3. Phân tích tác dụng của biện pháp điệp được sử dụng trong các dòng thơ sau:

Thì ngôi sao sáng nhất là tình yêu của mẹ
Ngôi sao sáng giữa đêm dài lặng lẽ

Như nỗi nhớ thương mẹ gửi về con

Câu 4. Nhận xét tình cảm, cảm xúc của nhân vật con dành cho mẹ được thể hiện trong hai dòng thơ:

Qua nhỏ nhắn của một lòng nôi hẹp

Mẹ đã cho con thành người lính dạn dày

Câu 5. Từ văn bản, em hãy rút ra thông điệp có ý nghĩa với bản thân.

II. PHẦN VIẾT (6,0 điểm)

Câu 1. (2,0 điểm)

Viết đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ) phân tích, đánh giá một số nét đặc sắc nghệ thuật của văn bản phần Đọc hiểu.

Câu 2. (4,0 điểm)

Hiện nay, một số học sinh đang lãng phí thời gian.

Hãy viết bài văn nghị luận (khoảng 600 chữ) trình bày suy nghĩ của em về vấn đề trên và đề xuất giải pháp.

HƯỚNG DẪN GIẢI CHI TIẾT**THỰC HIỆN BỞI BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM**

Phần	Câu	Hướng dẫn giải
I. ĐỌC HIỂU (4,0 điểm)	Câu 1.	Thể thơ của văn bản: tự do.
	Câu 2.	Những hình ảnh thiên nhiên xuất hiện trong đoạn thơ: “dòng sông”, “ngôi sao”, “mặt đất”.
	Câu 3.	- Các dòng thơ được điệp lại cụm từ “ngôi sao sáng” (2 lần). - Tác dụng: + Tạo nhịp điệu, làm cho đoạn thơ giàu nhạc tính. + Nhấn mạnh tình yêu thương, nỗi nhớ thương của mẹ dành cho người lính đi chiến đấu nơi phương xa. + Thể hiện sự trân trọng, biết ơn của người lính với người mẹ ở nơi quê nhà.
	Câu 4.	- Tình cảm, cảm xúc của nhân vật con dành cho mẹ trong hai câu thơ: trân trọng, biết ơn sự bao bọc, chở che, tình yêu thương vô bờ bến của mẹ, giúp người con lớn khôn, trưởng thành, trở thành “người lính dạn dày” đi chiến đấu bảo vệ quê hương. --> Tình cảm, cảm xúc rất tự nhiên, chân thành, xuất phát từ những suy nghĩ chín chắn của người lính đã trưởng thành.
	Câu 5.	- HS rút ra thông điệp có ý nghĩa với bản thân. - Tham khảo một số gợi ý sau: + Trân trọng, biết ơn sự hi sinh của mẹ dành cho mình. + Luôn quan tâm, yêu thương và hiếu thảo với mẹ khi còn có thể. + ...
PHẦN II. VIẾT (6,0 điểm)	Câu 1. (2,0 điểm)	- Mở đoạn: Dẫn dắt, giới thiệu vấn đề cần phân tích: Một số nét đặc sắc nghệ thuật trong bài thơ “Nghĩ về mẹ” của Lâm Thị Mỹ Dạ. - Thân đoạn: + Thể thơ tự do, với cách ngắt nhịp, gieo vần linh hoạt đã góp phần diễn tả tình cảm yêu thương, biết ơn của người lính với sự hi sinh, tình yêu thương vô bờ bến của người mẹ. + Sử dụng thành công các biện pháp tu từ như so sánh (Mẹ yêu con như dòng sông biết hát, Mẹ thương con như đường kim mũi chỉ, Ngôi sao sáng giữa đêm dài lặng lẽ/ Như nỗi nhớ thương mẹ gửi về con) kết hợp với biện pháp tu từ điệp

	ngũ (ngôi sao sáng, một buổi xa nhà) góp phần tô đậm những phẩm chất đáng quý của người mẹ - tình yêu thương, đức hi sinh cao cả. + Hình ảnh thơ độc đáo, mang tính biểu tượng sâu sắc (ngôi sao sáng, giá buốt, lòng nôi hẹp,...) góp phần thể hiện chân thực, tự nhiên tình yêu, ự biết ơn của người lính dành cho người mẹ ở nơi quê nhà. Dường như người lính đều thấu hiểu nỗi nhớ, tình yêu thương vô hạn của mẹ dành cho mình trên mỗi bước đường, lấy đó làm động lực để chiến đấu và chiến thắng kẻ thù. - Kết đoạn: Khẳng định những đặc sắc nghệ thuật góp phần thể hiện chủ đề, tư tưởng của bài thơ: Ca ngợi vẻ đẹp của những người mẹ Việt Nam anh hùng.
Câu 2. (4,0 điểm)	* Mở bài: Dẫn dắt, giới thiệu vấn đề nghị luận: Hiện tượng một số học sinh đang lãng phí thời gian. * Thân bài: - Giải thích: Lãng phí thời gian là việc sử dụng thời gian không hiệu quả, dành thời gian cho các hoạt động vô bổ, không mang lại lợi ích cho cá nhân hay cộng đồng, xã hội. - Bàn luận: Nêu ý kiến của bản thân về vấn đề nghị luận và sử dụng lí lẽ, dẫn chứng để phân tích, chứng minh: + Thực trạng của việc lãng phí thời gian ở một số học sinh hiện nay: dành hàng giờ để ngủ nướng, ngồi chơi game, lướt tiktok, xem tivi,... thay vì đọc sách, học bài; thường xuyên trì hoãn công việc, nhiệm vụ của bản thân để dành thời gian cho những sở thích, thú vui “vô bổ”... + Nguyên nhân: +) Do nhận thức chưa đúng đắn: một số HS luôn có suy nghĩ thời gian còn nhiều, cần phải tận hưởng, vui chơi để không lãng phí tuổi trẻ. +) Do một số HS còn thiếu kỉ luật với bản thân; thiếu kĩ năng quản lí, sử dụng thời gian. +)... + Hậu quả: không phát triển được bản thân, không nắm bắt được cơ hội trong cuộc sống, bị lệ thuộc vào các thiết bị điện tử dẫn đến nghiện game, nghiện mạng xã hội,... + Giải pháp: +) HS cần nâng cao nhận thức của bản thân về giá trị, ý nghĩa của thời gian trong cuộc sống. Cần phải hiểu thời gian là vàng, một đi không trở lại. Vì vậy, cần sử dụng thời gian hợp lí, tránh lãng phí thời gian vào những việc vô bổ.

	+) Biết lập kế hoạch, quản lí thời gian một cách hiệu quả, cân bằng giữa việc học tập, phát triển bản thân với việc vui chơi, giải trí. +) Hạn chế sử dụng mạng xã hội và các thiết bị điện tử. +)... + Mở rộng, liên hệ +) Ý kiến trái chiều: Nhiều người cho rằng thời gian của người trẻ còn rất dài, cần có thêm trải nghiệm để người trẻ thay đổi cách sử dụng thời gian. --> Đây là một quan niệm không hoàn toàn đúng. Bởi lẽ, quỹ thời gian trong một ngày của mỗi người là như nhau, việc lãng phí thời gian khi còn trẻ có thể khiến người trẻ đánh mất nhiều cơ hội, thậm chí ảnh hưởng tới cả tương lai về sau. +) Liên hệ, rút ra bài học: Luôn chủ động lên thời khóa biểu, có kế hoạch rõ ràng trong một ngày/ một tuần; dành thời gian vào những công việc có ý nghĩa như: đọc sách, tham gia các hoạt động xã hội, rèn luyện kĩ năng sống,... * Kết bài: Khẳng định vấn đề.
--	---